

*ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ*

**Βιολογικές καλλιέργειες στο Νομό
Εύβοιας.**

Προβλήματα και προοπτικές

Ευαγγελίδης Ιωάννης

A.M: 70/02

Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΕΥΒΟΙΑΣ

Εικόνα 1. Χάρτης της Εύβοιας

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

■ Έδαφος

Το έδαφος της Εύβοιας είναι στην ουσία ορεινό. Αναλυτικά η κατανομή του σε κατηγορίες έχει ως εξής : 25% πεδινό, 36% ημιορεινό και 39% ορεινό.

■ Όρη

Τα κυριότερα όρη του νομού είναι : το Τελέθριο (970 μ.), το Κανδήλι (1.225 μ.), η Δίρφυς (1.745 μ.), ο Όλυμπος Ευβοίας (1.398 μ.) και η Όχη.

Άλλα όρη στον νομό είναι : το Ξεροβούνι (1.417 μ), ο Πυξαριάς (1.343 μ), η Σκοτεινή (1.367 μ), το Μαυροβούνι (1.189 μ), η Αλοκτέρη (1.096 μ) και το Ξηρό (991 μ).

■ Πεδιάδες

Οι κυριότερες πεδιάδες του νομού είναι : της Ιστιαίας, του Μαντουδιού, των Ψαχνών, της Χαλκίδας, της Κύμης, του Αλιβερίου και της Καρύστου.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

■ **Ποταμοί**

Μεγάλοι ποταμοί δεν υπάρχουν στην Εύβοια. Οι βασικοί χείμαρροι του νομού είναι ο Νηλεύς που πηγάζει από το Ξηρό Όρος, ο Κηρέας που πηγάζει από την Πυξαριά, ο Γερανίας, ο Ποταμός Συπιάδας, ο Λίλας και ο Ίμβροσος.

■ **Ιαματικές Πηγές**

Η Εύβοια έχει μια από τις πιο πολυσύχναστες λουτροπόλεις της Ελλάδος, την Αιδηψό. Οι πηγές της αναβλύζουν σε έκταση πλάτους 500 μ. και μήκους 600 μ. Είναι γνωστές από την αρχαιότητα και χρησιμοποιούνται από τότε χωρίς διακοπή.

■ **Ορυκτός Πλούτος**

Η Εύβοια διαθέτει σημαντικό ορυκτό πλούτο. Στο Αλιβέρι και την Κύμη υπάρχουν πλούσια κοιτάσματα λιγνίτη. Στο Γαλατάκι και το Πήλι εξάγεται λευκόλιθος, στην Κύμη σίδηρος και μόλυβδος και στην Κάρυστο εκλεκτής ποιότητας μάρμαρα.

■ **Δάση**

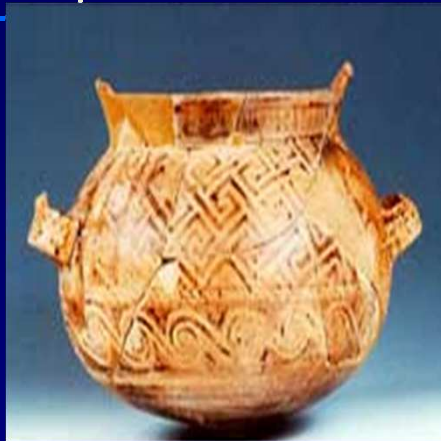
Η περιοχή του νομού έχει πολύ μεγάλο ποσοστό δασοκάλυψης. Τα δάση αποτελούνται κυρίως από πεύκα, από τα οποία εξάγεται μεγάλη ποσότητα ρετσινιού.

ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα έχει σημαντική διαφοροποίηση σε διάφορες περιοχές του νησιού. Η μέση ετήσια θερμοκρασία κυμαίνεται περίπου στους 18-19°C, ενώ το ετήσιο ύψος βροχής κυμαίνεται από 474 mm (στη Χαλκίδα) έως 1102 mm (στην Κύμη). Οι παγετοί είναι συχνοί στη βόρεια Εύβοια και σπάνιοι στη νότια.

Το βιοκλίμα παρουσιάζει επίσης σημαντική διαφοροποίηση. Έχει θερμή-μεσογειακή μορφή (έντονο έως ασθενές) στο νότιο και δυτικό τμήμα του νησιού και μέσο -μεσογειακό (έντονο έως ασθενές) στο υπόλοιπο νησί εκτός από τις κορυφές του όρους Δίρφυς, όπου ο χαρακτήρας του βιοκλίματος μετατρέπεται σε υπομεσογειακό. Επιπλέον η δυτική Εύβοια ανήκει στον ημίξηρο βιοκλιματικό όροφο με ήπιο χειμώνα, ενώ η υπόλοιπη, εκτός από το ΚΑ τμήμα της, στον ύφυγρο βιοκλιματικό όροφο με χειμώνα ήπιο έως ψυχρό. Η περιοχή της Κύμης ανήκει στον υγρό βιοκλιματικό όροφο με χειμώνα ήπιο έως ψυχρό.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Το όνομα Εύβοια το έδωσε ο μεγάλος μας ποιητής των επικών κειμένων Όμηρος και σημαίνει το γόνιμο καλλιεργήσιμο έδαφος και την αναπτυγμένη βοοτροφία για την οποία το νησί ήταν ονομαστό.

Η Εύβοια κατοικήθηκε από τους Προϊστορικούς Χρόνους. Ως οι πιο παλιοί κάτοικοι θεωρούνται άποικοι από τη Θεσσαλία, ενώ αργότερα εγκαταστάθηκαν Ίωνες, Αιολείς και Δωριείς από την Πελοπόννησο

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η οικονομία της Εύβοιας στο μεγαλύτερο ποσοστό της είναι αγροτική. Οι βασικότερες καλλιέργειες είναι:

- *δημητριακά,*
- *αμπέλια,*
- *ελιές,*
- *όσπρια,*
- *καπνός,*
- *βαμβάκι και*
- *οπωροφόρα δέντρα.*

Παράλληλα σημαντικά αναπτυγμένα είναι και η κτηνοτροφία, ιδίως των μικρών ζώων, καθώς και η αλιεία.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η βιολογική γεωργία αναπτύχθηκε καθώς υπήρχε μια σειρά αλληλένδετων σκέψεων, ερωτημάτων και ανησυχιών για το περιβάλλον και τα τρόφιμα, στις αρχές του 20ου αιώνα. Το φαινόμενο αυτό επικράτησε κυρίως στη βόρεια Ευρώπη. Ωστόσο σαν ιδέα δεν ολοκληρώθηκε. Αντιθέτως, παρέμεινε στο πρώτο στάδιο έως και τη δεκαετία του '50. Στην πορεία η βιολογική γεωργία ταυτίστηκε με την ανάπτυξη του οικολογικού κινήματος (καθώς έχουν κοινή βάση) αλλά και των κινήματων αμφισβήτησης. Ωστόσο, η πραγματική ανάπτυξη της αρχίζει κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980, κυρίως στις χώρες της κεντρικής και βόρειας Ευρώπης, στις Η.Π.Α., τον Καναδά, την Ιαπωνία κ.λ.π.

ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Οι αρχές που αφορούν τη βιολογική γεωργία στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ρυθμίζονται βάσει του Κανονισμού (ΕΟΚ) 2092/91 και τις μετέπειτα τροποποιήσεις του.

ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Το παράρτημα I του Κανονισμού περιγράφει τους κανόνες βιολογικής παραγωγής. Βάσει αυτού του κανονισμού καθορίζονται και αποσαφηνίζονται οι τεχνικές καλλιέργειας οι οποίες αποβλέπουν στη διατήρηση και παράλληλα στην αύξηση της γονιμότητας και της βιολογικής ιδιότητας του εδάφους καθώς και για την καταπολέμηση των παρασίτων, των ασθενειών και των ζιζανίων.

Το παράρτημα II περιγράφει αναλυτικά τις επιτρεπόμενες εισροές στη βιολογική γεωργία, δηλαδή τα λιπάσματα και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα τα οποία δύναται να χρησιμοποιηθούν από τους βιοκαλλιεργητές.

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

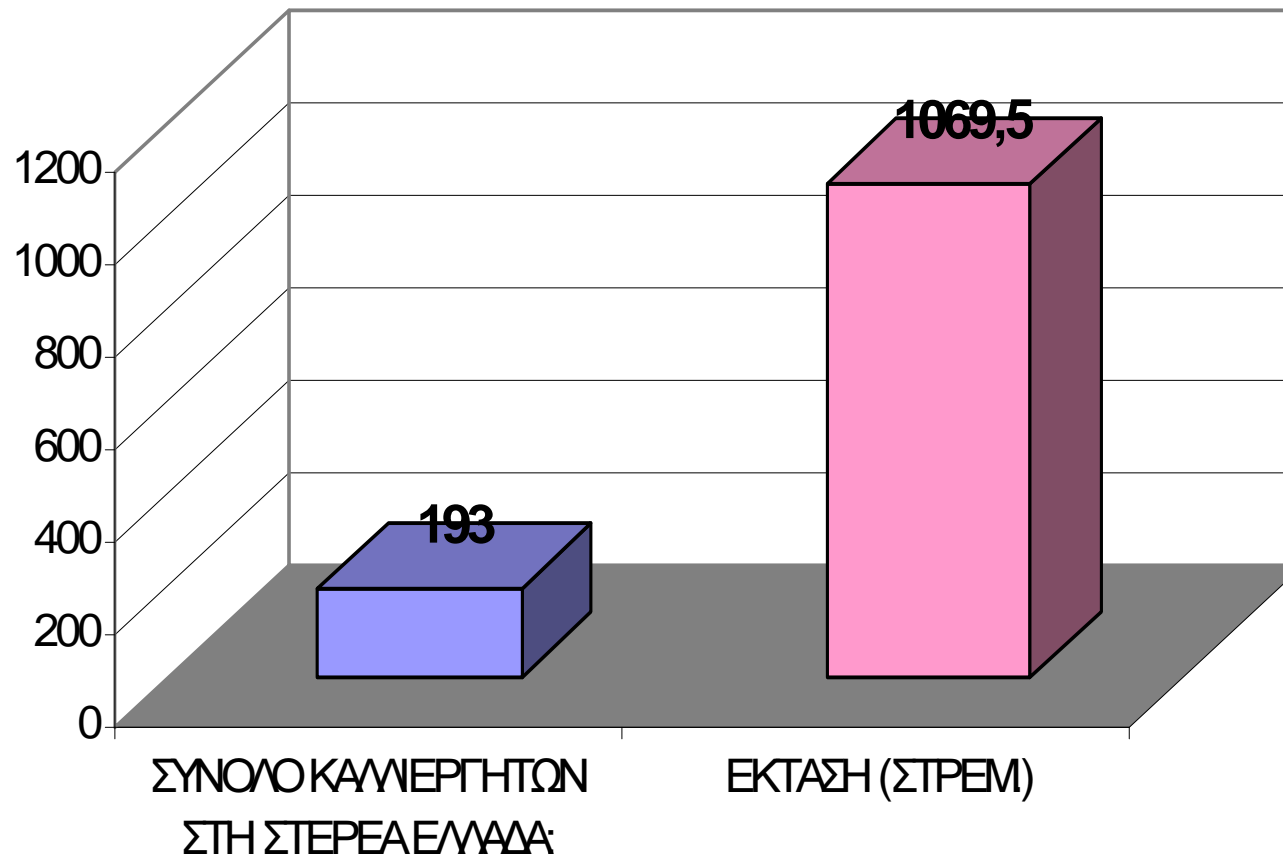
Η βιολογική γεωργία στοχεύει:

- *Στη δημιουργία υγιεινών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων υψηλής θρεπτικής αξίας, δίχως ίχνοσ αγροχημικών.*
- *Στην προστασία και στον ενίσχυση των φυσικών πλουτοπαραγωγικών πηγών (έδαφος, ύδατα, αέρας), της χλωρίδας, της πανίδας και του αγροτικού τοπίου.*
- *Στην συνεισφορά στην αειφόρο ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.*
- *Στην ανάπτυξη καλού εισοδήματος στους παραγωγούς και στους εργαζόμενους στη γεωργία.*

Η βιολογική γεωργία αποτελεί ένα σύστημα παραγωγής στο οποίο:

- Η παραγωγή, η επεξεργασία και η διακίνηση τροφίμων υποβάλλεται σε αυστηρούς κανόνες και αντίστοιχη νομοθεσία
- Η παραγωγή, η επεξεργασία και η διακίνηση των τροφίμων ελέγχονται και πιστοποιούνται πολύ σχολαστικά.
- Η χρήση συνθετικών αγροχημικών και γενετικά τροποποιημένων οργανισμών είναι ανεπίτρεπτη στη βιολογική γεωργία.
- Η διαχείριση των εκμεταλλεύσεων γίνεται βάσει των αρχών της αγροοικολογίας.
- Στηρίζεται στην αμοιβαία συνυπευθυνότητα των παραγωγών και των καταναλωτών.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

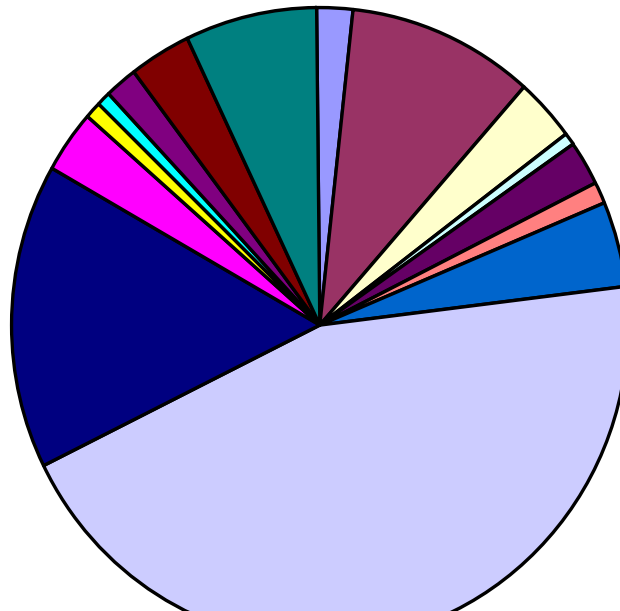

Εικόνα 2. Σύνολο καλλιεργητών στην Ελλάδα και έκταση (στρεμ.) για το 1998

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ

ΕΥΒΟΙΑΣ

Αριθμός στρεμμάτων ανά
καλλιέργεια το 1999

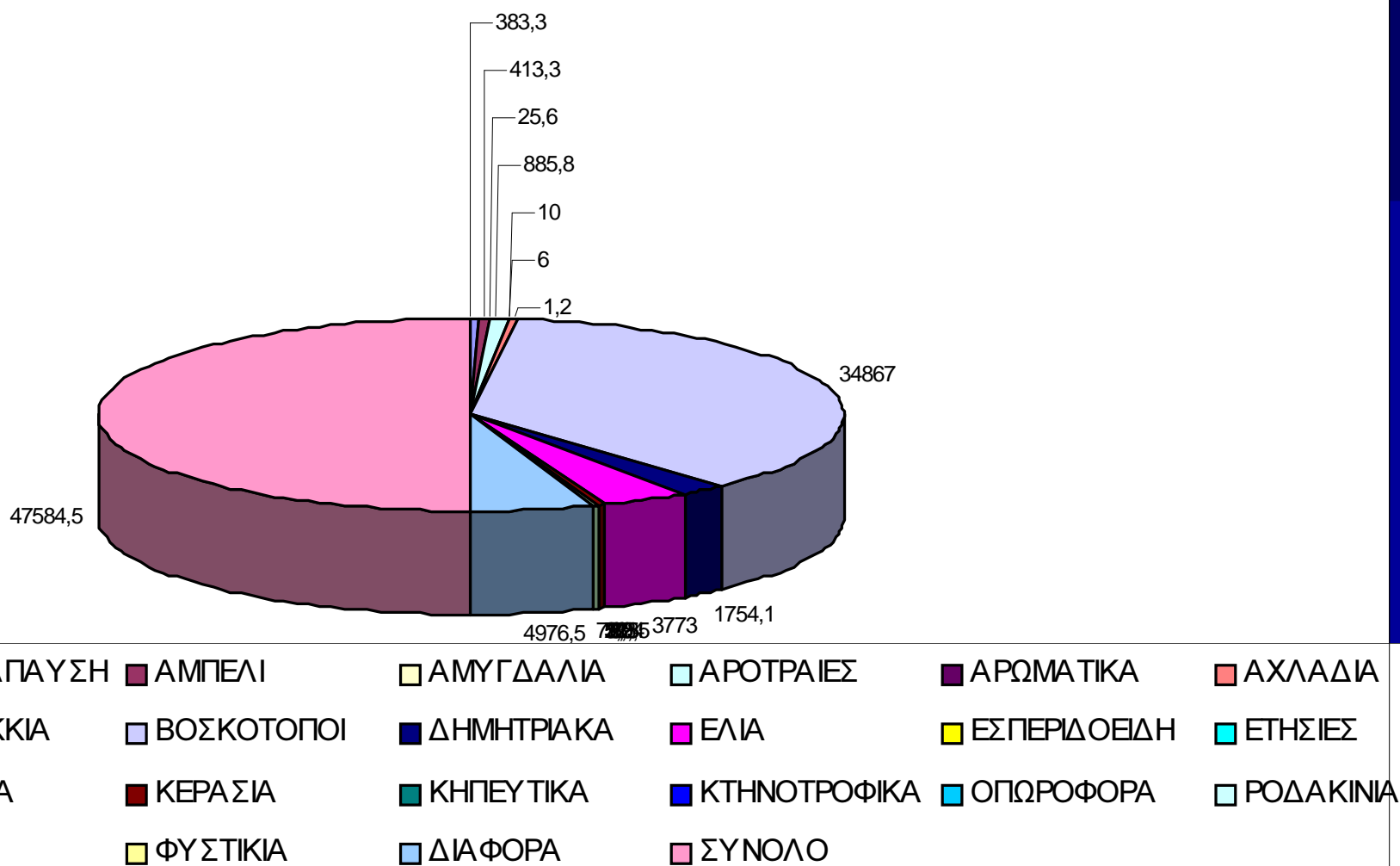

ΑΜΠΕΛΙ	ΑΜΠΕΛΙ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΟ	ΑΜΥΓΔΑΛΟ	ΑΧΛΑΔΙ
ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ	ΔΙΑΦΟΡΑ ΔΕΝΔΡΩΔΗ	ΕΛΙΑ
ΕΛΑΙΟΛΑΔΟ	ΚΑΡΥΔΙ	ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	ΡΟΔΑΚΙΝΟ
ΣΥΚΟ	ΦΥΣΤΙΚΙ	ΧΕΡΣΟ/ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ	

Εικόνα 3. Αριθμός στρεμμάτων ανά καλλιέργεια για το 1999

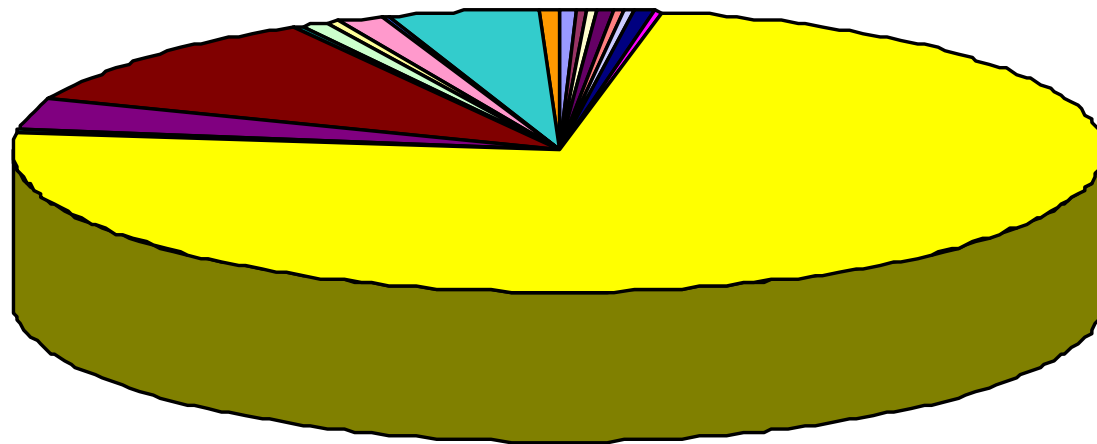
(Σύνολο: 1555,881 στρεμμ.)

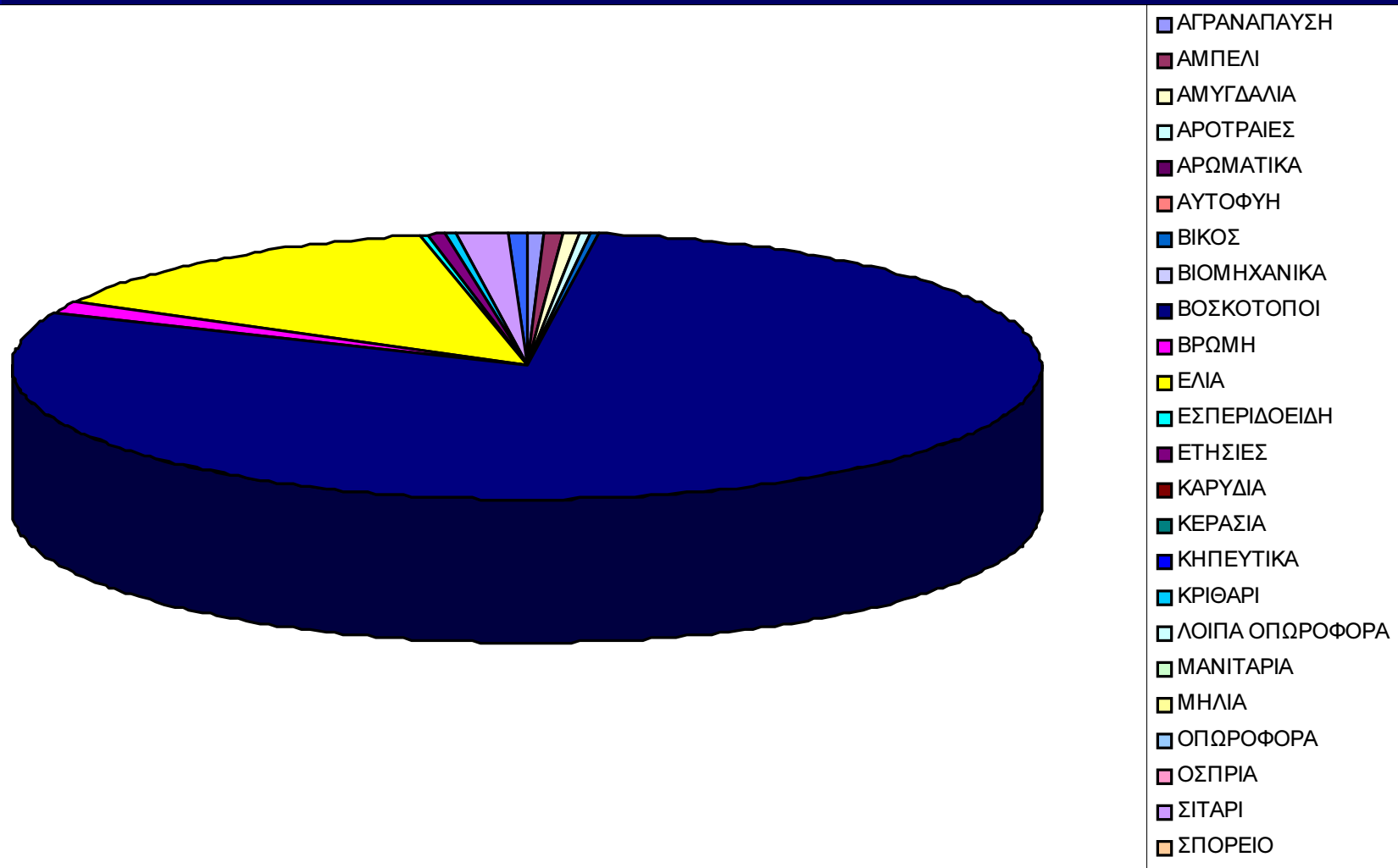
Εικόνα 4 Αριθμός στρεμμάτων ανά καλλιέργεια για το 2003

(Σύνολο: 47584,5 στρεμμ.)

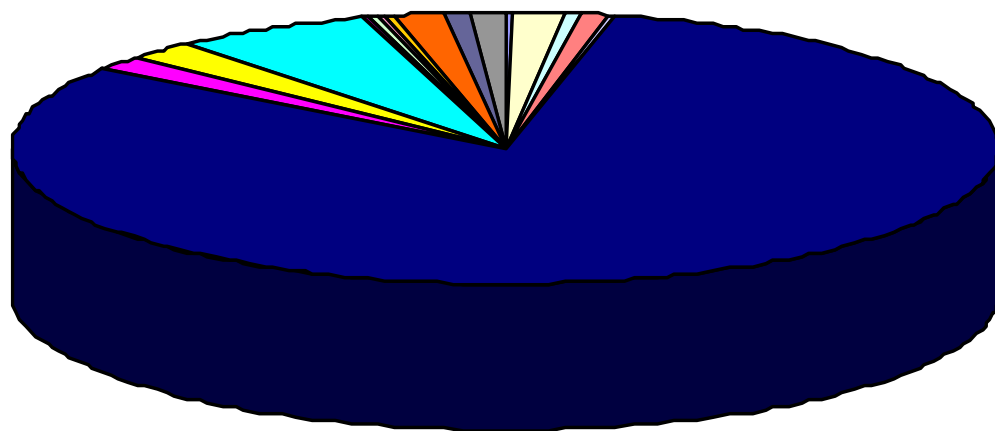

- ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ
- ΑΜΠΕΛΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ
- ΑΜΠΕΛΙ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΜΟ
- ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΑ
- ΑΡΑΒΟΣΠΟΣ
- ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ
- ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ
- ΑΥΤΟΦΥΗ ΦΥΤΑ
- ΒΑΜΒΑΚΙ
- ΒΙΚΟΣ
- ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΙ
- ΕΛΙΑ
- ΕΤΗΣΙΑ (ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ)
- ΕΤΗΣΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ

***Εικόνα 5 Αριθμός στρεμμάτων ανά καλλιέργεια για το 2004
(Σύνολο 61.272,74 στρεμμ.)***

**Εικόνα 6 Αριθμός στρεμμάτων ανά καλλιέργεια για το 2005
(Σύνολο στρεμμ. 68195,52)**

- ΑΓΡΑΝΑΠΑΥΣΗ
- ΑΛΛΑ ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ (ΡΟΔΙΑ)
- ΑΛΛΑ ΟΠΩΡΟΦΟΡΑ (ΣΥΚΙΑ)
- ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΕΣ
- ΑΜΠΕΛΙ (ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟ)
- ΑΜΠΕΛΙ (ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ)
- ΑΡΟΤΡΑΙΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ
- ΑΡΩΜΑΤΙΚΑ & ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΦΥΤΑ
- ΒΟΣΚΟΤΟΠΟΣ ΔΗΜ.

Εικόνα 7 Αριθμός στρεμμάτων ανά καλλιέργεια για το έτος 2007

(Σύνολο στρεμμ. 48447,9)

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΒΟΙΑ

*Μέσα από την μελέτη της παρούσας εργασίας μας είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι στην Εύβοια η βιολογική γεωργία εφαρμόζεται σε ένα σύνολο **32.468,9 στρεμμάτων**. Οι κύριες βιολογικές καλλιέργειες του Νομού είναι **οι βοσκότοποι, οι ελαιώνες και τα λοιπά σιτηρά**. Επίσης, η Εύβοια παρουσιάζει συνολικά 5.270,75 αιγοπρόβατα και βοοειδή ενταγμένα στη βιολογική κτηνοτροφία. Οι πυρόπληκτες περιοχές συμμετέχουν στην παραγωγή βιολογικής καλλιέργειας και κτηνοτροφίας του Νομού με ποσοστά **33%** και **38,51%** αντίστοιχα.*

*Δυστυχώς δεν υπάρχουν καταγεγραμμένα στοιχεία των βιολογικών γεωργικών καλλιεργειών οι οποίες καταστράφηκαν στις πυρκαγιές του 2007, ούτως ώστε να κάνουμε μια εκτίμηση της απώλειας που υπήρξε συγκριτικά με το σύνολο των βιολογικών καλλιεργειών που υπήρχαν πριν την καταστροφή. Τέλος, αναφέρουμε ότι **τα περισσότερα προβλήματα που συνέβησαν από τις πυρκαγιές και έχουν άμεση σχέση με τον πρωτογενή τομέα προέκυψαν κυρίως στον κλάδο της κτηνοτροφίας**.*

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τα σημαντικότερα προβλήματα για την πλήρη υιοθέτηση της βιολογικής γεωργίας στη χώρα μας αφορούν:

- 1. Στη μη ύπαρξη τεχνικής στήριξης των βιοκαλλιεργητών*
- 2. Στην ανεπαρκή και πρόχειρη ενημέρωση των βιοκαλλιεργητών σχετικά με τη ζήτηση της αγοράς σε ποσότητες βιολογικών προϊόντων*
- 3. Στις αδυναμίες λειτουργίας του υπάρχοντος συστήματος Πιστοποίησης των βιολογικών προϊόντων*
- 4. Στον τρόπο και σύστημα εμπορίας και διακίνησης των βιολογικών προϊόντων*

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

- 5. Στη μη ορθή και αποτελεσματική προβολή των ελληνικών βιολογικών προϊόντων σε διεθνές επίπεδο*
- 6. Στην σχεδόν ανύπαρκτη πληροφόρηση και ενημέρωση του καταναλωτή σχετικά με τα βιολογικά προϊόντα*
- 7. Στην (σε μικρό ποσοστό) εκπαίδευση των γεωπόνων καθώς και άλλων επιστημόνων, οι οποίοι είτε θα γίνουν εκπαιδευτές των βιοκαλλιεργητών είτε θα γίνουν τεχνικοί σύμβουλοι.*
- 8. Στην ήδη εφαρμοσμένη Έρευνα όσον αφορά τη βιολογική γεωργία.*

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Είναι γεγονός πως η βιοκαλλιέργεια μπορεί να θεωρηθεί μια ενδιαφέρουσα οικονομική δραστηριότητα με σημαντικές προοπτικές τόνωσης του αγροτικού εισοδήματος καθώς ο παραγωγός μπορεί να απαιτήσει μια υψηλότερη τιμή για την καλύτερη ποιότητα των προϊόντων που προσφέρει, αλλά όλα αυτά μπορούν να επιτευχθούν εάν υπάρξουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α). Ανάπτυξη κατάλληλης υποδομής με σκοπό την οργάνωση της εμπορίας και διακίνησης των βιολογικών προϊόντων

β) εποπτεία της αγοράς σχετικά με τη ζήτηση των βιολογικών προϊόντων και παράλληλα να ακολουθηθούν κατευθυντήριο πρόγραμμα προς τους βιοκαλλιεργητές σχετικά με τις ποσότητες που μπορεί να καταναλώσει η ελληνική και η διεθνής αγορά

γ) Ευέλικτες και απλές τεχνικές της διαδικασίας ένταξης του βιοκαλλιεργητή στη βιολογική γεωργία, καθώς και στο σύστημα πιστοποίησης

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

δ) πληροφόρηση των αγροτών σε θέματα βιολογικής γεωργίας ούτως ώστε αφενός να ενημερωθούν για τα οφέλη της και αφετέρου για να συνειδητοποιήσουν τη βιωσιμότητα της μεθόδου και να την υιοθετήσουν. Προς την επίτευξη αυτού του στόχου θα μπορούσε να συμβάλει πραγματικά η ανάπτυξη προτύπων αγροκτημάτων βιολογικής γεωργίας τα οποία σταδιακά θα εξελιχθούν σε κέντρα έρευνας και εκπαίδευσης αγροτών και γεωτεχνικών,

ε) Η ορθή και συχνή πληροφόρηση του καταναλωτικού κοινού σχετικά με την ιδιαίτερη φύση των βιολογικών προϊόντων και ιδιαίτερα το αίσθημα ενδιαφέροντος και η ευαισθητοποίηση του κοινού σε ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος, και

στ) τέλος, η οργάνωση και προμήθεια των απαραίτητων υλικών για την εφαρμογή της βιολογικής γεωργίας σχετικά με τα προϊόντα φυτοπροστασίας.

***Ευχαριστώ πολύ για την
προσοχή σας***